

Hringbrautarverkefnið

Á fullri ferð - Upplýsingarit NLSH ohf.

24. október 2016

Kristján Þór Júlíusson, heilbrigðisráðherra, tók fyrstu skóflustunguna að nýju sjúkrahótelu fyrir tæpu ári. Fjármálaáætlun 2017-2021 gerir ráð fyrir að uppbyggingu verði haldið áfram af krafti við Hringbraut.

Mikilvægt að halda áfram uppbyggingu þjóðarsjúkrahússins við Hringbraut

Stórt skref var stigið í heilbrigðismálum þjóðarinnar fyrir tæpu ári þegar **Kristján Þór Júlíusson** heilbrigðisráðherra tók fyrstu skóflustungu að nýju sjúkrahótelu sem nú rís við Hringbraut að viðstöddu fjölmenni, þar á meðal fyrrverandi heilbrigðisráðherrum. Þá lét hann þau orð falla að „kyrrstaðan væri rofin“ en áætlað er að hótelið verði tekið í notkun á næsta ári. Allar skipulagsáætlanir hafa hlotið lögformlega staðfestingu, framkvæmdir hafnar við sjúkrahótel, fullnaðarhönnun meðferðarkjarna stendur yfir og forhönnun annarra bygginga liggur fyrir. →

Eitt af stóru málunum

Kristján Þór Júlíusson heilbrigðisráðherra segir uppbyggingu nýs Landspítala við Hringbraut vera eitt af stóru málunum sem ríkisstjórnin hefur tekist á við. Hann er ánægður með stöðuna á verkefninu. **2.**

Í samræmi við skipulag

Ásdís Hlökk Theodórsdóttir, forstjóri Skipulagsstofnunar, segir uppbyggingu Landspítalans við Hringbraut í ágætu samræmi við önnur skipulagsmál á höfuðborgarsvæðinu. **5.**

Sýn fulltrúa flokka

Heilbrigðismál eru ofarlega á baugi í umræðum í aðdraganda kosninga. Fulltrúar framboða til Alþingiskosninga greina frá sinni sýn varðandi uppbyggingu nýs þjóðarsjúkrahúss við Hringbraut. **10.**

Samhentur hópur

Í Hringbrautarverkefninu starfar samhentur hópur með mikla þekkingu og reynslu úr hönnunar- og framkvæmdaverkefnum á byggingarsviði, en einnig í verkefnum á heilbrigðistækni-sviði. **12.**

➔ „Uppbyggingin við Hringbraut er auðvitað eitt af stóru máluðum sem þessi ríkisstjórn hefur tekist á við og það hefur verið stigandi í verkefninu og ég er afar stoltur og ánægður með þann stað sem við erum á í dag,“ segir Kristján Þór Júlíusson heilbrigðisráðherra.

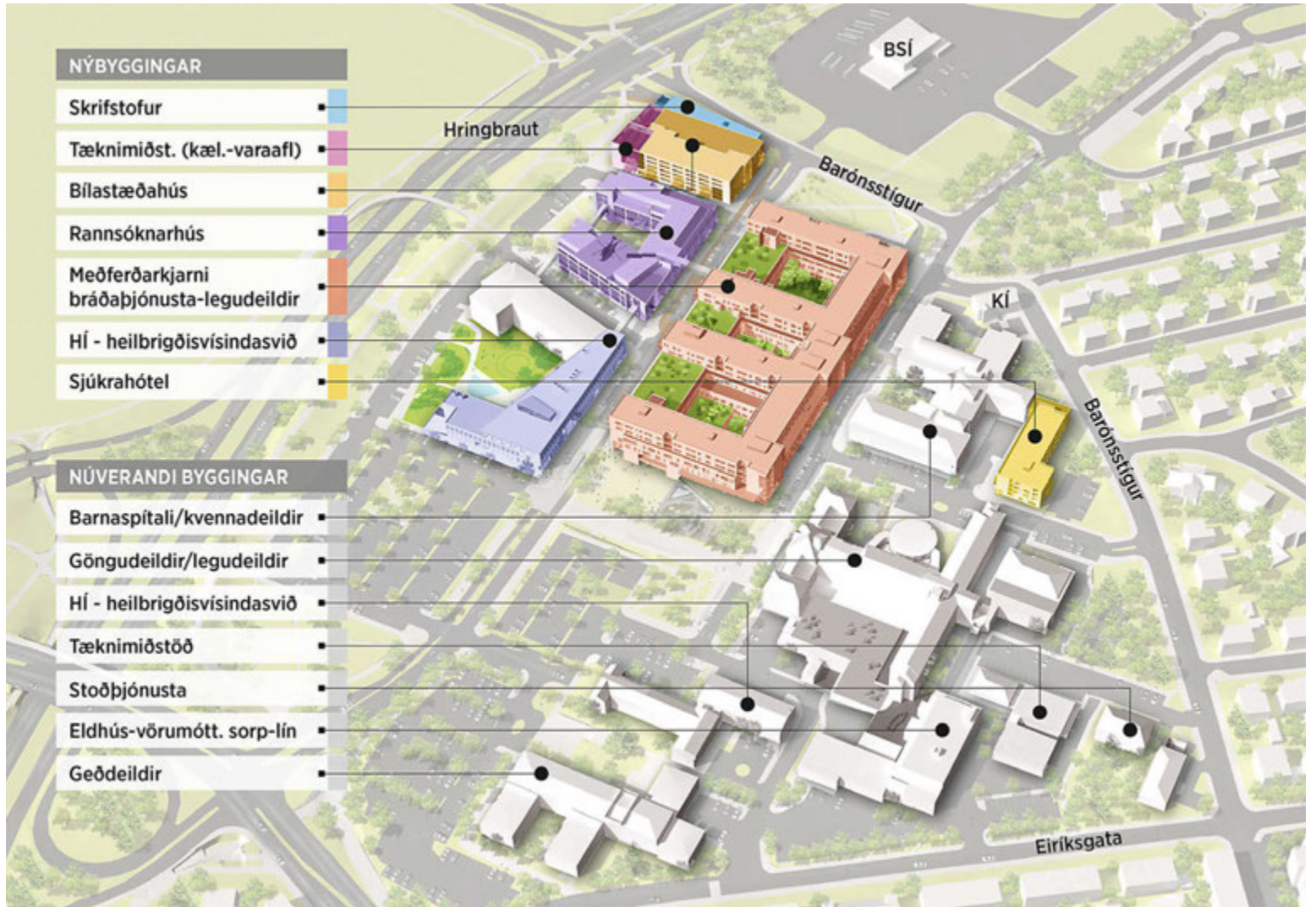
Umræðan um uppbygginguna við Hringbraut hefur tilhneigingu til þess að snúast meira um staðsetningu nýs spítala en þá uppbyggingu sem þar á sér stað. Kristján segist fyrst og fremst horfa á verkefnið út frá stöðunni eins og hún sé núna og nefnir núverandi húsakost, gangainnlagnir og vandræðin sem því fylgja í því samhengi.

Þó að fólk hafi margar og mismunandi skoðanir á því hvar sé best að byggja nýtt sjúkrahús segir Kristján að það hljóti að vera hægt að sameinast um að byggja upp þjóðarsjúkrahúsið sem við þörfumst og viljum sjá. „Með sterka innviði, fagfólk í fremstu röð, vel tækjum búið og í húsnaði sem samræmist kröfum samtímans. Þetta er verkefnið og það skiptir miklu að því verði haldið áfram.“

Kristján bendir á í því samhengi að forsendan fyrir því að hægt sé að setja aukið fé í málaflökkinn sé sterk staða ríkissjóðs. „Það er mikilvægt að hafa það í huga að forsendan fyrir þessu öllu saman er sterk staða ríkissjóðs og við höfum þegar tryggt fjármagn í næsta áfanga uppbyggingarinnar. Mér finnst fólk oft tala um heilbrigðismálin eins og hér hafi ekkert gerst síðustu þrjú árin. Því fer fjarri og framkvæmdirnar við Hringbraut eru ágætis vitnisburður um það,“ segir ráðherrann.

Hann sem heilbrigðisráðherra hafi lagt mikla áherslu á að hefja verkið, það hafi gengið eftir og menn séu á fínu róli. „Við höfum margar fréttir og ótal dæmi um plássleysið á spítalanum. Það er auðvitað eitthvað sem við eigum ekki og getum ekki sætt okkur við, þess vegna er brýnt að við höldum áfram á sömu braut og bætum aðstöðu sjúklinga og starfsfólks á þjóðarsjúkrahúsinu.“

Spurður frekar út í umræðuna um staðsetningu spítalans segir Kristján málið nokkuð einfalt í sínum huga. Alþingi hafi samþykkt að hefja uppbyggingu við Hringbraut og hann sem ráðherra heil-

Yfirlitsmynd yfir nýjar og núverandi byggingar Landspítalans við Hringbraut.

brigðismála hafi fylgt því eftir. „Ég hef litið svo á að það sé mitt verkefni að tryggja uppbygginguna við Hringbraut og fylgja vilja Alþingis. Hvort það sé hentugt að byggja annað sjúkrahús á öðrum stað einhvern tíma í framtíðinni er bara allt önnur umræða sem sjálf-sagt er að taka. Það má hins vegar ekki trufla þá mikilvægu uppbyggingu sem nú er í fullum gangi við Hringbraut.“

Eins og fyrr segir gera áætlanir ríkisstjórnarinnar ráð fyrir því að uppbyggingu verði haldið áfram af fullum krafti við Hringbraut.

„Fyrir þessum ákvörðunum öllum liggja margvísleg rök. Hagkvæmni vegur þungt, því talið er að það yrði dýrara að byggja nýtt sjúkrahús frá grunni á öðrum stað en að byggja við Hringbraut

og nýta áfram 56.000 fermetra af eldri byggingum. Nálægðin við Háskóla Íslands og þekkingarsamfélagið í Vatnsmýrinni skiptir einnig miklu máli vegna rannsókna og kennslu þar sem vel á annað hundrað starfsmanna spítalans eru jafnframt starfsmenn háskólans.“

Flestir þekki þessa umræðu og eðlilegt sé að taka hana. „Þessi umræða hefur staðið yfir meira og minna í tvo áratugi og það hefur dregist úr hömlu að spítalabjónustan á Íslandi sé byggð upp í takt við fjölgun þjóðarinnar, aukna þekkingu starfsfólks og þarfir sjúklinga. Aðstaðan sem í boði er á þjóðarsjúkrahúsinu í dag stenst einfaldlega ekki þarfir og þær nútímakröfur sem við sem þjóð eigum að gera.“

Verkáætlun Hringbrautarverkefnisins

Hringbrautarverkefnið er stórt og viðamiklir verkefni sem mun gerbreyta allri aðstöðu fyrir sjúklinga og starfsmenn þegar verkinu líkur. Verkefnið gengur vel. Bygging nýs og glæsilegs sjúkrahótel er í fullum gangi og verið að hanna nýtt sjúkrahús, meðferðarkjarnann og búið er að heimila forval á fullnaðarhönnun nýs rannsóknarhúss.

Hér má sjá þá tímaáætlun sem búið er að setja niður varðandi hönnun og framkvæmdir.

Þar sést að framkvæmdum við sjúkrahótelinu mun ljúka á næsta ári. Byrjað verður á framkvæmdum við meðferðarkjarnann árið 2018 og er áætlað að þeim ljúki 2023. Rannsóknarhúsið á einnig að vera fullbúið árið 2023 og reiknað er með að framkvæmdir standi yfir í fjögur ár. Byrjað verður á tækni-, skrifstofu- og bílastæðahúsi árið 2019 og verður það tilbúið þremur árum síðar. Hús heilbrigðisvísindasviðs HÍ mun einnig risa á árunum 2019 til 2022.

	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19	'20	'21	'22	'23
Skipulagsgerð*	●	●	●	●										
Forhönnun bygginga, lóðar, gatna og veitna*	●	●	●											
Sjúkrahótel - Fullnaðarhönnun					●	●								
Sjúkrahótel - Framkvæmd						●	●	●						
Meðferðarkjarni - Fullnaðarhönnun						●	●	●	●					
Meðferðarkjarni - Framkvæmd									●	●	●	●	●	●
Rannsóknarhús - Fullnaðarhönnun								●	●	●				
Rannsóknarhús - Framkvæmd											●	●	●	●
Tækni-, skrifstofu- og bílastæðahús - Fullnaðarhönnun								●	●					
Tækni-, skrifstofu- og bílastæðahús - Framkvæmd										●	●	●		
Hús heilbrigðisvísindasviðs HÍ - Fullnaðarhönnun								●	●	●				
Hús heilbrigðisvísindasviðs HÍ - Framkvæmd										●	●	●	●	

* Svæðaskipulag höfuðborgarsvæðis, aðalskipulag Reykjavíkur, deiliskipulag Hringbrautarlóðar

Í hópnum sem kemur að hönnunarverkefninu eru um 60 manns frá íslenskum arkitekta- og verkfræðistofum auk sérfræðinga frá Hollandi, Danmörku, Noregi og Englandi.

Ótrúlega flókið en spennandi verkefni

Nýi **meðferðarkjarninn** er hannaður af **CORPUS** hópnum. Byggingin er á sex hæðum auk tveggja hæða neðanjarðar og verður um 58.000 fermetrar að stærð. Meðferðarkjarninn mun m.a. hýsa bráðamóttöku, skurðeildir, gjörgæslu, smitsjúkdómadeild og legudeildir.

Meðferðarkjarninn sem mun rísa fyrir neðan Barnaspítala Hringins er eitt stærsta og flóknasta hönnunarverkefni sem ráðist hefur verið í héraðis. Byggingin, sem mun hýsa það sem flestir landsmenn myndu skilgreina sem hefðbundna spítalastarfsemi, verður á sex hæðum auk tveggja hæða neðanjarðar og er um 58 þúsund fermetrar að flatarmáli.

Í dag er sú starfsemi sem mun fara þar fram dreifð um nokkrar byggingar á nokkrum lóðum á höfuðborgarsvæðinu en nýi meðferðarkjarninn mun m.a. hýsa bráðamóttöku, skurðeildir, hjarta- og æðapræðingardeild, gjörgæslu, myndgreiningu, smitsjúkdómadeild, legudeildir og flestar aðrar stærri einingar hefðbundinnar sjúkráhusstarfsemi. Göngu- og dagsdeildir verða þó enn til húsa í eldri byggingu á svæðinu fyrst um sinn eða þar til nýtt hús verður byggt undir þá starfssemi.

Það er hönnunarteymið Corpus sem ber ábyrgð á hönnun þessa gríðarstóra verkefnis og eru í því um 60 manns frá tveimur innlendum arkitektastofum og tveimur innlendum verkfræðistofum. Auk þeirra koma erlendir sérfræðingar frá Hollandi, Danmörku, Noregi og Englandi einnig að verkefninu að sögn þeirra Ögmundar Skarphéðinssonar arkitekts og Þorbergs Karlssonar byggingarverkfræðings, sem greina lesendum Fréttablaðsins frá þessu gríðarstóra og merkilega verkefni.

Flókin hönnun

„Það er sannarlega mikil áskorun fyrir okkur að taka þátt í svona einstöku verkefni. Hönnun nútíma sjúkráhusa er afskaplega flókin enda fer þar fram mjög fjölbreytt og innbyrðis ólík starfsemi sem þjónar ólíkum hópum,“ segir Ögmundur.

Sem fyrr segir er Corpus-hópurinn samsettur úr fjórum fyrir-tækjum. „Um er að ræða arkitektastofurnar Hornsteina og Basalt

auk verkfræðistofanna VSÓ ráðgjafar og Lotu. Okkur til halds og trausts er síðan myndarlegur hópur erlendra ráðgjafa. Fullaðarhönnun nýs meðferðarkjarna var boðin út vorið 2015. Á endanum var fjórum teyimum innlendra og erlendra ráðgjafa boðið að keppa um verkefnið þar sem hópurinn okkar átti hagstæðasta tilbodið,“ bætir Þorbergur við.

Byggingin mun hýsa hátt í tvö þúsund starfsmenn sem margir hverjir munu eyða stórum hluta starfsævinnar þar að sögn Þorbergs. „Þetta er stór hópur fólks með mjög ólíkan bakgrunn og í ólíkum störfum. Starfsfólkið á það þó sameiginlegt að vinna við að sinna sjúku fólki og koma því aftur til betri heilsu. Því skiptir miklu að búa til hvetjandi vettvang fyrir þennan stóra hóp.“

En að sjálfsgöðu eru það ekki bara þarfir starfsfólks sem þarf að hafa í huga að sögn þeirra. „Það er stefna spítalans að sjúklingurinn og þarfir hans séu í öndvegi. Við viljum freista þess að hanna græðandi umhverfi og í leiðinni gera þessa byggingu að góðum granna í rótgrónu hverfi.“

Snýst um flæði

Þegar þarf að huga að þörfum svo fjölbreytts hóps verður verkefnið fyrir vikið bæði flókið og áhugavert að sögn Ögmundar. „Það er eðli sjúkráhusstarfseminnar að vera flókin og fjölbreytileg. Bara það hvernig hlutir ferðast um húsið er sérkapítuli út af fyrir sig. Virkni spítalans ræðst mjög af því hvernig gengur t.d. að flytja hluti á borð við lyf, lín og tæki og svo auðvitað mannskap milli eininga. Það má að mörgu leyti líkja sjúkráhusi við flugstöð. Á báðum stöðum snýst allt um gott flæði sem verður að vera eins hagfellt og kostur er. Ekki má eyða of miklum tíma og skrefum til einskis við framkvæmd ýmissa hluta og verka.“

Um leið þarf að huga að ólíkri starfsemi milli hæða og deilda sem fer ekki endilega alltaf saman hlið

Verkefnið er mikil áskorun, segja þeir Ögmundur Skarphéðinsson arkitekt (t.v.) og Þorbergur Karlsson byggingarverkfræðingur. MYND/GVA

Það er eðli sjúkráhusstarfseminnar að vera flókin og fjölbreytileg. Bara það hvernig hlutir ferðast um húsið er sérkapítuli út af fyrir sig.

Ögmundur Skarphéðinsson

við hlið að sögn Þorbergs. „Skurðstofan á einni hæð fer t.d. ekki endilega saman við starfsemi næstu hæðar o.s.frv. Það er því töluverð áskorun að búa til heildstæða vél þar sem allt gengur upp. Byggingin mun þar að auki tengjast öðrum byggingum á spítalalóðinni, svo sem rannsóknarhúsinu, göngudeild og fleiri byggingum, bæði ofan- og neðanjarðar. Sem sagt, ótrúlega flókið en um leið spennandi verkefni til að glíma við.“

Sveigjanleiki mikilvægur

Það verða gríðarleg viðbrigði fyrir starfsfólk og sjúklinga að hafa nær alla þjónustu undir einu þaki. „Í

því felst mjög mikill sparnaður í fjármunum og tíma fyrir alla aðila auk þess sem öryggi stóreykst. Þetta er mjög mikil breyting frá núverandi fyrirkomulagi.“

Meðlimir Corpus-teymisins hafa bæði öðlast mikla reynslu héraðs og erlendis og koma með það veganesti inn í vinnuna. „Svo reynum við að tileinka okkur það besta í hönnun erlendis en það er mikil uppbygging á sambærilegum kjörnum í löndunum í kringum okkur. Þar eru menn fyrst og fremst uppteknir af því að takmarka soun í hvaða mynd sem er, t.d. á tíma, efnu, rými, orku og um leið að takmarka vegalengdir innanhúss. Það er í raun sérstök áskorun að byggja hússins er tekin fyrir og skoðað hvernig starfsfólk hreyfir sig svo hægt sé að lágmarka allar hreyfingar. Sem dæmi þá má fjölga hjartaþræðingum um 1-2 á dag með því að skoða flutning sjúklinga inn í aðgerðarstofuna. Þannig er hægt að flytja biðina nær stofunni, undirbúningurinn styttest fyrir vikið og um leið er hægt að fjölga aðgerðum.“

Fyrir utan þessa flæðistúdíu þarf að hafa í huga að starfsemi og tækjabúnaður spítala breytist ört

á nokkrum árum. „Því er nauðsynlegt að hanna bygginguna með það í huga að gera hana sveigjanlega þannig að hún geti tekið breytingum í tímans rás. Þannig getur skurðstofa á einni hæð verið flutt á aðra hæð á morgun. Því einkennist húsið ekki af steypum veggjum og slíku heldur mun skipulagið innanhúss örugglega taka einhverjum breytingum milli ára. Þetta er algjörlega ný hugsun þar sem eldri spítalabyggingar eru meira niðurnjörvaðar.“

Einnig þarf að huga að öryggisþáttum, t.d. varðandi jarðskjálfta. „Bara það setur ákveðnar skorður á hönnun hússins en spítalinn þarf að vera starfhæfur strax eftir stóran jarðskjálfta ef af honum verður og því skiptir staðsetning hans á höfuðborgarsvæðinu miklu máli. Jarðskjálftaálag við Vífilsstaði er til að mynda mun herra en við Hringbraut.“

Gott samráð

Undanfarnir mánuðir hafa verið annasamir hjá starfsmönnum hópsins. Búið er að gera margar greiningar, endurskoða ýmsa hluti í samvinnu við starfsfólk spítalans og notendur og hefur sú vinna verið mjög gagnleg að sögn þeirra beggja. „Um er að ræða notenda-stýrða hönnun. Við sitjum ekki í lokuðum herbergjum og hönnun heldur reynum að hafa eins víðtækt samráð við starfsfólk spítalans og kostur er sem gerir hönnunarferlið mun markvissara. Þetta er sannarlega tímafrekur ferill en fyrir vikið verður vinna okkar hnitmiðaðri og byggingin vonandi betri fyrir vikið. Á endanum berum við þó ábyrgð á því hvernig til tekst.“

Meðferðarkjarninn mun rísa fyrir neðan Barnaspítala Hringins, þar sem gamla Hringbrautin liggur í dag. Þar fyrir neðan mun heilbrigðisvið Háskólans hafa starfsemi sína en þar verður auk þess rannsóknarhús og fleiri byggingarnar. Áætlað er að framkvæmdir hefjist 2018 og starfsemi hefjist í húsinu 2023.

Samræmist vel skipulagi borgar

Í nágildandi aðalskipulagi Reykjavíkur er gert ráð fyrir uppbyggingu Landspítalans við Hringbraut. **Ásdís Hlökk Theodórsdóttir**, forstjóri **Skipulagsstofnunar**, segir uppbyggingu Landspítalans við Hringbraut í ágætu samræmi við önnur skipulagsmál á höfuðborgarsvæðinu.

Hvernig samræmist Hringbrautarverkefnið skipulagsmálum höfuðborgarsvæðisins?

Áframhaldandi uppbygging Landspítalans við Hringbraut er í ágætu samræmi við þá stefnu um skipulagsmál sem sett hefur verið fram í landsskipulagsstefnu, í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins og í aðalskipulagi Reykjavíkur.

Starfsemi Landspítalans á sér auðvitað langa sögu á þessum stað og það hefur líka lengi verið gert ráð fyrir aukinni starfsemi tengdri spítalanum í skipulagi. Þannig hefur lengi verið gert ráð fyrir færslu Hringbrautar til suðurs og samfelldu stofnanasvæði norðan hennar, tengdu lóð Landspítalans. Bygging Læknagarðs á sínum tíma er til vitnis um þetta, en hann var byggður í kringum 1980. Einnig lagning nýrrar Hringbrautar fyrir u.þ.b. 10 árum. Markmið með færslu Hringbrautar var meðal annars að sameina Landspítalalóðina beggja vegna gömlu Hringbrautar.

Í nágildandi aðalskipulagi Reykjavíkur er áfram gert ráð fyrir uppbyggingu Landspítalans við Hringbraut. Það tengist meðal annars áherslu aðalskipulagsins á þéttingu byggðar og á vaxtarþól rannsóknar og nýsköpunar í Vatnsmýri sem tengir Landspítalann háskólunum og annarri þekkingarstarfsemi í Vatnsmýri. Samberilegar áherslur er að finna

í svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins, þar sem sett er fram stefna um þróun byggðar á höfuðborgarsvæðinu til næstu áratuga.

Nánara fyrirkomulag uppbyggingar vegna Nýs Landspítala er síðan sett fram í deiliskipulagi Landspítalans. Deiliskipulagið er ágætt dæmi um hvernig hægt er að útfæra stórar byggingar á mannlegum mælikvarða, í samhengi við nærliggjandi byggð og skapa vönduð bæjarrými.

Hver er aðkoma Skipulagsstofnunar að Hringbrautarverkefninu?

Bein aðkoma Skipulagsstofnunar að slíkum skipulagsákvörðunum er fyrst og fremst í gegnum samráð og ráðgjöf við sveitarfélögin við mótun skipulagstillagna. Einnig er aðal- og svæðisskipulag háð staðfestingu stofnunarinnar. Til viðbótar vinnur Skipulagsstofnun tillögu að landsskipulagsstefnu fyrir hönd umhverfis- og auðlindaráðherra, en Alþingi samþykkti síðastliðið vor í fyrsta sinn landsskipulagsstefnu. Í henni er sett fram almenn stefna um skipulagsmál. Fyrirliggjandi áform um skipulag Landspítalans við Hringbraut falla ágætlega að þeim áherslum sem þar eru settar fram.

Ákvarðanir um skipulag byggðar liggja þó fyrst og fremst hjá sveitarfélögunum. Það er því Reykjavíkurborg sem hefur haft mest með skipulag Landspít-

Ásdís Hlökk Theodórsdóttir, forstjóri Skipulagsstofnunar, segir starfsemi Landspítalans eiga sér langa sögu á Hringbrautinni og að lengi hafi verið gert ráð fyrir aukinni starfsemi tengdri spítalanum í skipulagi höfuðborgarsvæðisins. MYND/STEFÁN

alagsvæðisins að gera. Verkefni af þessari stærðargráðu koma líka inn á borð annarra sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu, því sveitarfélögin standa saman að svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins þar sem mótuð er stefna um þróun byggðar og sam-

gangna á höfuðborgarsvæðinu sem heild.

Þá eru svona stór verkefni auðvitað með öðrum hætti á borði fleiri stofnana ríkisins, bæði í gegnum ákvarðanir um rekstur og uppbyggingu Landspítalans, ákvarðanir um uppbygg-

ingu á vegum Háskóla Íslands og framkvæmdir á borð við færslu Hringbrautar sem er á forræði Vegagerðarinnar. Það eru þannig ýmsir opinberir aðilar, bæði á sveitarstjórnarstigi og landsvísu, sem koma að svona stórum skipulagsverkefnum á ýmsan máta.

Framkvæmdasýslan veitir ráðgjöf

Hlutverk **Framkvæmdasýslu ríkisins**, FSR, er að vera leiðandi afl á sviði opinberra framkvæmda. Meginverkefni FSR snúa að umsjón með verklegum framkvæmdum ríkisins, allt frá undirbúningi þeirra og áætlunargerð að verklegum framkvæmdum og gerð skilamats. **Haldóra Vífilsdóttir**, forstjóri Framkvæmdasýslu ríkisins, segir aðkomu FSR að uppbyggingu nýs Landspítala á Hringbraut vera margþætta.

„Ábyrgð verkefnisins er í höndum NLSH en FSR veitir aðstoð og ráðgjöf við verkefnisstjórn með það að markmiði að reynsla og þekking FSR á sviði verkefnastjórnunar skili sér inn í verkefnið,“ útskýrir Haldóra Vífilsdóttir, forstjóri Framkvæmdasýslu ríkisins.

Hún segir FSR hafa ábyrgðarmiklu hlutverki að gegna í notkun BIM (e. Building Information Modelling), upplýsingalíkönnum mannvirkja, en aðferðafræði BIM byggir á samvinnu og upplýsingaflæði milli aðila verkefnis og eykur gæði og áreiðanleika hönnunargagna ásamt því að bæta framkvæmdaferlið.

Fjölþættur ávinningur BIM

„Ávinningur af BIM er fjölþættur fyrir hönnunarteymið, verkataka, eigendur eða notendur. Útbúin eru stafræn þrívíddarlíkön af mannvirkinu sem gera hönnuðum kleift að greina og betrumbæta hönnunina á ýmsa vegu. Líkönin nýtast verktaka sem getur útbúið hermun af framkvæmdinni áður en framkvæmdir hefjast og þannig hannað skilvirkara framkvæmdaferli. Eigendur nýta svo líkönin áfram til reksturs á mannvirkinu. FSR sér um Byggeweb, verkefna-vef Hringbrautarverkefnisins og hefur umsjón með vinnu ráðgjafa varðandi Breeam-vottun verkefnisins en Breeam er alþjóðlegt vistvottunarkerfi. Einnig má nefna að FSR hefur metið hæfi fjórðenda í þeim útbodum sem þarjið hafa fram og aðstoðar við útbod. Þegar kemur að verklegri framkvæmd þá ber FSR, í samstarfi við NLSH,

Haldóra Vífilsdóttir, forstjóri Framkvæmdasýslu ríkisins, ásamt starfsfólki. Hún segir aðkomu FSR að Hringbrautarverkefninu margþætta. MYND/ERNIR

ábyrgð á eftirliti með verkframkvæmdinni en gerður er samningur, eftir útbod, við eftirlitsaðila um daglegt eftirlit.“

Staða framkvæmda og verklok

„Heildarverkefninu er skipt upp í fjórar byggingar: meðferðarkjarni með legudeildum, rann-

sóknarhúsi, sjúkrahótel og svo bílastæðahúsi sem hýsir bæði skrifstofu- og tæknihluta. Einnig mun Háskóli Íslands byggja húsnæði fyrir Heilbrigðisvísindasvið á lóðinni. Í raun er því um að ræða nokkur verkefni sem eru á mismunandi stigum,“ segir Haldóra. Meðferðarkjarninn er áætlaður

um 58.500 m² að stærð. Verið er að vinna að fullnaðarhönnun og er áætlað að framkvæmdum vegna meðferðarkjarna og legudeilda verði lokið í árslok 2023. Rannsóknarhúsið er áætlað um 14.000 m². Næsta skrefið í því verkefni er að auglýsa forval vegna fullnaðarhönnunar og eru áætluð verklok

„Ákvörðunin um að fara í umhverfisvottun í þessu verkefni er í samræmi við markmið stjórnvalda um að sýna fordæmi og vera fyrirmynd í að tryggja gæði og fagmennsku í byggingarframkvæmdum.“

Haldóra Vífilsdóttir

framkvæmda árið 2023. Sjúkrahótel, um 4.000 m², er í byggingu og mun það klárast á næsta ári. Framkvæmdum vegna bílastæðahúss á svo að ljúka, skv. áætlunum, árið 2021.“

Breeam-umhverfisvottun

„Ákvörðunin um að fara í umhverfisvottun í þessu verkefni er í samræmi við markmið stjórnvalda um að sýna fordæmi og vera fyrirmynd í að tryggja gæði og fagmennsku í byggingarframkvæmdum. Umhverfisvottunarkerfi líkt og Breeam hvetja til vistvænnar hönnunar með notendur í fyrirrími og leggja jafnframt mat á umhverfisstjórnun á verktíma sem og rekstur byggingar út líftíma hennar. Ávinningur umhverfisvottunar eru því ekki eingöngu umhverfislegir heldur einnig samfélagslegir og efnahagslegir.“

Mikill sparnaður og aukin þægindi

Hönnunarhópurinn **SPITAL** sér um forhönnun **rannsóknarhússins** sem er hluti af fyrsta áfanga uppbyggingar nýs Landspítala sem mun rísa við Hringbraut. Nálægð hússins við byggingu Háskóla Íslands er mikilvæg því hún auðveldar samþættingu rannsókna og kennslu.

Rannsóknarhús er hluti af fyrsta áfanga uppbyggingar Nýs Landspítala (NLSH) sem mun rísa við Hringbraut í Reykjavík. Byggingin verður á fjórum hæðum, auk kjallara, og verður staðsett á suðvesturhluta Landspítalalóðar, nálægt gatnamótum Barónsstígs og Hringbrautar, við hlið Lækna-garðs Háskóla Íslands, skrifstofu-, tækni- og bílastæðahúss og randbyggðar við syðstu götu.

Nálægð Rannsóknarhússins við byggingu Háskóla Íslands er mikilvæg því hún auðveldar samþættingu rannsókna og kennslu sem fer fram í báðum húsum, enda sinnir sama starfsfólk oft hvoru tveggja.

Það er hönnunarhópurinn SPITAL sem sér um forhönnun Rannsóknarhússins og er Helgi Már Halldórsson arkitekt hönnunarstjóri SPITAL-hópsins. Hann segir skipta miklu máli að uppbygging rannsóknarhúss bjóði upp á mikinn sveigjanleika. „Starfsemin í slíku húsi er í stöðugri þróun og tekur innra fyrirkomulag þess miklum breytingum á líftíma hússins. Því verður hönnunin að taka mið af þessum þörfum. Byggingin skiptist í þrjár álmur og þar munu starfa um 350 manns. Lögð verður áhersla á að skapa aðlaðandi vinnustað með góða aðstöðu fyrir starfsfólk.“

Aukin samþætting

Að sögn Þórðar Steingrímssonar, arkitekts og verkefnisstjóra rannsóknarhúss, eru meginverkefni rannsóknarstofu Landspítala þjónustu- og tilvísunarrannsóknir fyrir allar heilbrigðisstofnanir í landinu, auk kennslu, vísindarannsókna og umsjónar með rannsóknatengdu námi. „Deildir rannsóknarstofanna eru sjö talsins, auk Blóðbankans.

Í dag eru deildirnar staðsettar víða um borgina en með byggingu hússins er m.a. stefnt að aukinni samþættingu rekstrar þessara deilda sem leiðir af sér um leið mikinn sparnað og aukin þægindi fyrir alla aðila.“

Starfsmenn deildanna veita einnig sérfræðiálit og stuðningsþjónustu við aðrar sérgreinar, utan og innan stofnunar. „Sumar þessara deilda eru þær einu sinn-

Rannsóknarhúsið er hluti af fyrsta áfanga uppbyggingar Nýs Landspítala og verður á fjórum hæðum, auk kjallara.

Arkitektarnir Þórður Steingrímsson (t.v.) og Helgi Már Halldórsson. MYND/ERNIR

ar tegundar hér á landi og þjóna því sem rannsóknarstofur heilbrigðisþjónustunnar. Rúmur þriðjungur af starfi rannsóknarstofanna er fyrir aðila utan Landspítalans.“

Ljósir litir ráðandi

Rannsóknarhúsið mun í yfirbragði, efnis- og litavali falla að nýrri og gamalli byggð Landspítalalóðar að þeirra sögn. „Þannig mun yfirbragð byggingarinnar einkennast af ljósum litum en aðalklæðning útveggja verður ljósur náttúrusteinfliðar. Randbygging myndar vel afmarkað skjólgott svæði sem byggingarálmur loka á þrjá vegu með hálflokuðum inngarði sem fær hlýlegt yfirbragð og vandaðan frágang. Aðalinnangangur

hússins er á 2. hæð, frá efri götu milli rannsóknarhúss og meðferðarkjarna. Móttaka blóðgjafa er á 1. hæð hússins en blóðsöfnun Blóðbankans hefur þá sérstöðu að vera eina starfsemin í húsinu sem tekur á móti utanaðkomandi umferð.“

Forhönnun rannsóknarhússins byggir á vinningstillögu SPITAL-hópsins í samkeppni um uppbyggingu á Landspítalalóð sem haldin var fyrri hluta árs 2010. „Vinna við forhönnunina fór fram strax eftir lok samkeppninnar og stóð yfir til ársloka 2012. Að henni kom stór hópur notenda, bæði á hönnunartímanum en einnig í sérstakri endurrýni sem fór fram fyrr á þessu ári. Nú er áætlað að útboð fullnaðarhönnunar hússins fari fram á næstunni.“

Forval á hönnun rannsóknarhúss

Heilbrigðisráðherra heimilar forval á fullnaðarhönnun **rannsóknarhúss** Nýs Landspítala sem er hluti af Hringbrautarverkefninu.

Heilbrigðisráðherra, Kristján Þór Júlíusson, hefur heimilað að fram fari forval á hönnun á nýju rannsóknarhúsi sem er mikilvægur hluti af Hringbrautarverkefninu. Heilbrigðisráðherra var gestur á málstofu NLSH um forval á hönnun nýs rannsóknarhúss sem er hluti af heildaruppbyggingu Hringbrautarverkefnisins þar sem þetta kom fram.

„Ég hef samþykkt að heimila í samræmi við stjórnslu verkefnisins að fram fari forval vegna fullnaðarhönnunar rannsóknarhússins. Samstarfsnefnd um opinberar framkvæmdir hefur farið yfir allar áætlanir og forvalsgögn NLSH í samræmi við lög um skipan opinberra framkvæmda. Það er gleðilegt að ég hef sem ráðherra komið að ákvörðunum varðandi útboð og samninga á fullnaðarhönnun sjúkrahótelins en bygging þess er í fullum gangi, einnig að fullnaðarhönnun meðferðar-

kjarnans og nú að fullnaðarhönnun rannsóknarhússins. Allt eru þetta mikilvægir áfangar,“ sagði Kristján Þór.

Meðal annars fluttu erindi á málstofunni auk ráðherra, Gunnar Svavarsson, framkvæmdastjóri NLSH, Jón Atli Benediktsson, rektor HÍ, Ásbjörn Jónsson, verkefnastjóri NLSH, Helgi Már Halldórsson, arkitekt SPITAL, og Kristín Jónsdóttir frá LSH.

Gunnar Svavarsson, framkvæmdastjóri NLSH, sagði stöðu Hringbrautarverkefnisins vera góða. „Hönnun nýs meðferðarkjarna gengur vel og senn verður sjúkrahótelid tekið í notkun. Í dag tekur við hjá okkur hjá NLSH að auglýsa nú þegar forvalið á hönnun Rannsóknarhússins sem mun gerbreyta aðstöðu starfsmanna þegar starfsemi rannsóknarstofa LSH flyst á einn stað. Það er hugur í okkur hjá NLSH og Hringbrautarverkefnið er á fullri ferð.“

Frá vinstri: Gunnar Svavarsson, framkvæmdastjóri NLSH, Ásbjörn Jónsson NLSH, Helgi Már Halldórsson SPITAL, Kristín Jónsdóttir LSH, Kristján Þór Júlíusson heilbrigðisráðherra, Páll Matthíasson, forstjóri LSH, og Erling Ásgeirsson, stjórnarformaður NLSH.

Á fjórðu hæð sjúkrahótelsins er rúmgóður glerskáli og þakverönd með útsýni yfir borgina í vestur.

Hönnun sjúkrahótelsins var unnin með nýrri aðferðafræði þar sem sett var upp rafrænt, þrívítt og hlutbundið líkan af mannvirkinu.

Efnisval innandyra tekur mið af starfsemi og þeirri staðreynd að dvalartími hótélgesta verður lengri en almennt gerist á hótélum. Reynt er að koma til móts við fjölbreyttar þarfir þeirra sem hótelið nota.

Við hönnunina verða tryggð hótélherbergi með góðri dagsbirtu og er stærð og staðsetning glugga þannig háttáð að allir njóti góðrar dagsbirtu og útsýnis hvort sem er úr rúmi eða stólum innan herbergja. Setustofur er staðsettar þannig að sólar og skjóls njóti.

Byggingu sjúkrahótels miðar vel

Sjúkrahótel við Hringbraut er fyrsta nýbygging Nýs Landspítala. Hönnun hússins er í höndum **KOAN**-hópsins. Hönnunin tekur mið af fjölbreyttum notendahópi og verður komið til móts við mismunandi þarfir þeirra sem hótelið nota. Stefnt er að verklokum næsta vor.

Bygging nýja sjúkrahótelsins við Hringbraut gengur vel og er byggingin farin að taka á sig mynd. Í hótelinu verða 75 herbergi, veitingasalur og aðstaða fyrir fjölskyldur, auk stoðryma. Húsið rís á norðurhluta lóðar Landspítala við Hringbraut milli Kvinnadeildar, K-byggingar og Barónsstígs, áfast gamla Ljósmeðraskólanum.

Stefnt að vistvænni vottun

Aðalhönnuðir hússins eru KOAN-hópurinn sem er samsettur af arkitektastofunum Yrki og Glámu Kími og verkfræðistofunum Conis og Raftákni. Hljóðvistarhönnun og brunatæknileg hönnun var unnin í samstarfi við Verkís og forhönnun, skipulagsgerð, hönnun gatna og lóðar var unnin af Spítal-hópnum.

Að sögn Jóhannesar Þórðarsonar, arkitekts FAÍ hjá Glámu Kími, var hönnunin unnin með nýrri aðferðafræði, BIM (Building information modelling), það er gerð upplýsingalíkans mannvirkisins þar sem sett var upp rafrænt, þrívítt og hlutbundið líkan af mannvirkinu. „Við hönnunina var að auki mikil áhersla lögð á vistvæn byggingarefni og -aðferðir og er stefnt að því að byggingin hljóti vistvæna vottun samkvæmt alþjóðlegum stöðlum.“

Tekur mið af fjölbreyttum notendahópi

Aðspurð hvað helst hafi þurft að hafa í huga við hönnun sjúkrahótelsins segir Sólveig Berg Emilsdóttir, arkitekt FAÍ hjá Yrki, að húsið sé hannað á forsendum ítar-

legrar rýmisáætlunar verkkaupa og forhönnunar Spítal-hópsins sem annaðist deiliskipulag Nýs Landspítala og forhönnun allra mannvirkja innan þess. „Húsið er útfært á forsendum algildrar hönnunar og tekur hönnunin mið af fjölbreyttum notendahópi. Þannig eru ellefu hótélherbergi innréttuð með þarfir hreyfihamlaðra í huga og eitt herbergi er fyrir mikið fatlaðan einstakling. Hægt er að tengja saman hótélherbergi þannig að fjölskyldur geti verið í tveimur samliggjandi herbergjum þar sem innangengt er á milli. Jafnframt er hægt að afmarka sérstakar fjölskylduálmur með setustofum þar sem er góð aðstaða til samveru sem og eldunaraðstaða,“ útskýrir Sólveig og bætir við að mikil áhersla hafi verið lögð á að skapa þægilega ásýnd eins og á hefðbundnu vönduðu hóteli og séu efnir, innréttingar og húsgögn í móttöku, setustofu og veitingasal valin með hliðsjón af því að skapa þannig andrúmsloft.

„Hægt er að opna þessi rými út á sólríka suðurverönd á jarðhæð, þar sem setja má útihúsgögn. Þannig geta notendur boðið til sín ættingjum eða vinum og tekið á móti þeim í nærandi og vinalegu umhverfi. Að auki er á fjórðu hæð rúmgóður glerskáli og þakverönd með útsýni yfir borgina í vestur,“ segir Jóhannes.

Verklök í vor

Sjúkrahótel er kjallari og fjórar hæðir og mun það tengjast Barnaspítala Hringbraut og Kvinnadeild um tengingang í kjallara. Bygging-

Arkitektarnir Sólveig Berg Emilsdóttir og Jóhannes Þórðarson eru hluti af KOAN hópnunum sem sér um hönnun sjúkrahótelsins. MYND/EYÞÓR

in er 4.258 fermetrar að stærð með kjallara og tengigöngum sem tilheyrja hótelinu. Húsið er staðsteypt og einangrað að utan, klætt með granítklæðningu sem er sambærileg þeirri sem er á Barnaspítala Hringbraut og er útfært í samstarfi við myndlistarmanninn Finnboaga Pétursson. Steinklæðningin er í raun listskreyting hússins en listaverkið er unnið samkvæmt samkomulagi við Listskreytingarsjóð. Framkvæmdir við hótelið hófust í nóvember síðastliðnum og er stefnt að verklokum vorið 2017.

„Efnisval innandyra tekur mið af starfsemi og þeirri staðreynd að dvalartími hótélgesta verður lengri en almennt gerist á hótélum. Komið verður til móts við fjölbreyttar þarfir þeirra sem hótelið nota en miðað er við að gestirnir verði ýmist einstaklingar sem eru að jafna sig eftir aðgerðir, fólk í eftirmeðferð, rannsókn eða lyfjagjöf, og aðstandendur sjúklinga eða hótélgesta,“ lýsir Jóhannes.

„Við hönnunina eru tryggð hótélherbergi með góðri dagsbirtu og er stærð og staðsetning glugga þannig háttáð að allir njóti góðrar dagsbirtu og útsýnis hvort sem er úr rúmi eða stólum innan herbergja. Setustofur er staðsettar þannig að sólar og skjóls njóti. Jafnframt er reynt að tryggja að dagsbirta nái inn á alla herbergisganga um glugga við enda þeirra og þaðan fæst einnig útsýni út yfir borgina eða út á svæði Landspítalans,“ segir Sólveig.

Landfræðileg nálægð lykilatriði

Uppbygging nýs Landspítala við Hringbraut hefur mikla þýðingu bæði fyrir **Háskóla Íslands** og Landspítalann að mati **Jóns Atla Benediktssonar**, rektors HÍ. Hann segir oft gleymast í umræðunni að spítalinn er ekki aðeins sjúkrastofnun heldur líka kennslustofnun.

„Landspítalinn er stærsti samstarfsaðili Háskóla Íslands og báðar stofnanir starfa í reynd sem órofa heild og mynda til samans öflugt háskólasjúkrahús. Það vill oft gleymast í umræðunni um framtíðarstaðsetningu spítalans að hann er ekki aðeins sjúkrastofnun heldur jafnframt mikilvægasta kennslu-, þjálfunar- og rannsóknastofnun landsins fyrir stúdenta og heilbrigðisstarfsfólk.“

Riflega tvö þúsund nemendur

Jón Atli segir mesta samstarfið á milli heilbrigðisvísindasviðs Háskólans og Landspítalans, en öll fræðasviðin fimm sem starfa innan Háskóla Íslands starfa með einum eða öðrum hætti með spítalanum. „Við heilbrigðisvísindasvið eru ríflega tvö þúsund nemendur sem leggja stund á læknisfræði, hjúkrunarfræði, lyfjafræði, sálfræði, sjúkraþjálfun, tannlæknisfræði, geislafræði, lífeindafræði, talmeinafræði o.fl. Akademískir starfsmenn heilbrigðisvísindasviðs eru um þrjú hundruð talsins og um hundrað þeirra eru sameiginlegir starfsmenn beggja stofnana. Árangur öflugs samstarfs stofnananna birtist ekki síst á sviði vísindastarfsins og eru heilbrigðisvísindi eitt sterkasta fagsvið háskólans á alþjóðlega vísu.“

Nálægð spítalans við háskólann er að sögn Jóns Atla lykilatriði. „Við Íslendingar erum fámennt þjóð og er mikilvægt að samnýta aðstöðu og innviði þjóðarsjúkrahússins og þjóðskólans eins og framast er unnt. Nálægð Nýs Landspítala við Háskóla Íslands skiptir því öllu máli, en starfsemi spítalans og heilbrigðisvísinda-

sviðs Háskóla Íslands er nú dreift um alla borg. Bygging nýs spítala við Hringbraut þjónar því ótvírætt því markmiði að stuðla að bættri heilbrigðisþjónustu, tryggja gæði menntunar og þjálfunar stúdenta og heilbrigðisstarfsfólks og skapa aðstæður fyrir öflugt rannsókn- og nýsköpunarstarf á sviði heilbrigðisvísinda. Með öllu þessu styrkjum við stöðu háskólasjúkrahússins okkar í harðri samkeppni við bestu háskólasjúkrahús í heimi um hæfa nemendur, starfsfólk og fjármuni.“

Jón Atli segir einnig vert að hafa það í huga að auk Háskóla Íslands og Landspítalans eru í næsta nágrenni Íslensk erfðagreining, Háskólinn í Reykjavík og ört vaxandi Vísindagarðar Háskóla Íslands þar sem þekkingarfyrirtæki á sviði heilbrigðisvísinda munu verða fyrirferðarmikil í framtíðinni. „Markviss uppbygging þekkingarþorps á þessu svæði skapar samlegðaráhrif og gríðarleg tækifæri til framtíðar.“

Undirstaða velferðar

Jón Atli segir nauðsynlegt að tryggja að Landspítalinn og Háskóli Íslands geti haldið áfram sínu nána samstarfi og er landfræðileg nálægð mikilvæg í því samhengi. „Einnig má benda á að ekki yrði mögulegt að byggja undir heilbrigðisvísindasvið Háskóla Íslands á öðrum stað nema með mjög miklum viðbótarstuðningi frá stjórnvöldum. Háskólinn og Landspítalinn eiga það sameiginlegt að báðar stofnanir hafa verið undirfjármagnaðar um árabil. Menntun, heilbrigði og vísindastarf eru hins vegar undirstaða velferðar og hag-

Ekki yrði mögulegt að byggja undir heilbrigðisvísindasvið Háskóla Íslands á öðrum stað nema með mjög miklum viðbótarstuðningi frá stjórnvöldum. Háskólinn og Landspítalinn eiga það sameiginlegt að báðar stofnanir hafa verið undirfjármagnaðar um árabil. Menntun, heilbrigði og vísindastarf eru hins vegar undirstaða velferðar og hagsældar þjóða.

Jón Atli Benediktsson

sældar þjóða. Það eru því gríðarlegir hagsmunir í húfi fyrir Ísland að þessum fjöreggjum okkar verði ekki teflt í hættu heldur verði forgangsraðað í þeirra þágu og þeim tryggðar auknar fjárveitingar. Þannig munum við geta átt áfram eitt besta heilbrigðiskerfi í heimi og jafnframt stutt að Háskóli Íslands verði áfram meðal 1-2% bestu háskóla á alþjóðavísu skv. mælingu Times Higher Education World University Rankings. Við megum engan tíma missa og það verður að stíga ákveðin skref í þessu efni strax.“

Bygging nýs spítala við Hringbraut þjónar að sögn Jóns Atla því markmiði að stuðla að bættri heilbrigðisþjónustu, tryggja gæði menntunar og þjálfunar stúdenta og heilbrigðisstarfsfólks og skapa aðstæður fyrir öflugt rannsókn- og nýsköpunarstarf á sviði heilbrigðisvísinda. MYND/PIJETUR

Samstarf er undirstaða öflugs heilbrigðiskerfis

Heilbrigðismál eru einhver mikilvægustu mál samfélags. Margir hafa þó að mati **Ara Kristins Jónssonar**, rektors **Háskólans í Reykjavík**, fullgefna mynd af þeim og hugsa kerfið fyrst og fremst út frá sjúkrahúsum. Til þess að hægt sé að viðhalda skilvirku og öflugum heilbrigðiskerfi þá þurfa margir þættir að koma saman. Meðal þeirra mikilvægustu eru að sögn Ara menntun, rannsóknir og nýsköpun.

„Eitt af þeim hugtökum sem rutt hefur sér mjög til rúms á liðnum árum er klasasamstarf. Hugmyndin á bak við klasa er að stofnanir og fyrirtæki sem koma að ákveðnum viðfangsefnum vinni saman, en lykillinn að slíku samstarfi er að það einskorðist ekki við aðila í sama geira heldur tengi saman ólík viðfangsefni og nálganir. Sterkur vísir að slíkum klasa er þegar til staðar í miklu og góðu samstarfi milli Landspítala og stóru háskólanna í nágrenninu, Háskólans í Reykjavík og Háskóla Íslands. Það samstarf tengist svo fjölmörgum öðrum fyrirtækjum og stofnunum á Íslandi, sem öll leggja sitt af mörkum til að efla heilbrigðiskerfið,“ segir Ari

Háskólinn í Reykjavík hefur að sögn Ara lagt ríka áherslu á að efla tæknimenntun og tækniþekkingu hér á landi. „Meðal þess sem háskólinn hefur lagt þar til er menntun og rannsóknir í heilbrigðisverkfræði (e. biomedical engineering). Þegar kemur að menntun á því sviði er lögð áhersla á þróun og nýtingu tækni fyrir heilbrigðiskerfið, en ekki þarf að fara mörgum orðum um það hversu mikil og góð áhrif tækni framfarir hafa haft á heilbrigðiskerfið. Háskólinn

Landspítalinn og Háskólinn í Reykjavík reka saman sérstaka rannsóknarstofu til að vinna að þróun nýrrar tækni og samnýta sérfræðinga á báðum stöðum í þeim verkefnum. MYND/VILHELM

HR heldur áfram að efla gott samstarf við spítalann.

Ari Kristinn Jónsson

í Reykjavík hefur útskrifað fjölda einstaklinga sem hafa þekkingu á verkfræði-, tækni- og læknisfræðilegum undirstöðum. Í rannsóknum á sviði heilbrigðisverkfræði er unnið að þróun tækni og aðferða sem nýtast í að bæta heilbrigði og þjónustu. Landspítalinn og HR reka saman sérstaka rannsóknarstofu til að vinna að þróun nýrrar tækni og samnýta sérfræðinga á báðum stöðum í þeim verkefnum.“

Ari segir fjölmargt þegar hafa komið út úr því samstarfi og fjölda-mörg verkefni bíða lausna. „Til að nefna aðeins eitt dæmi þá hefur verið þróuð þar tækni til að búa til privíddarlíkon sem nýtast til að aðstoða við undirbúning flókinnna skurðaðgerða. Háskólinn í Reykjavík leggur áherslu á að halda áfram að efla gott samstarf við Landspítalann og aðra aðila í þessum geira, til að tryggja að menntun, nýsköpun og rannsóknir skili sér sem allra best í skilvirku og öflugum heilbrigðiskerfi fyrir íslenskt samfélag.“

Frestun á verkefninu hefur margvíslegar afleiðingar

Landspítalalóðin við gömlu Hringbraut hefur verið hugsuð sem samfelld svæði þjóðarsjúkrahúss frá níunda áratugnum og með færslu Hringbrautar var það skipulag enn frekar fest í sessi. Samkvæmt núverandi verkáætlun er gert ráð fyrir að uppbyggingu á svæðinu ljúki í árslok 2023. Yrði spítalanum hins vegar fundinn annar staður myndi það seinka afhendingu hans um tíu til fimmtán ár.

Vorið 2014 ákvað Alþingi með samþykkt þingsályktunar að fela ríkisstjórninni að ljúka eins fljótt og verða má undirbúningi á endurnýjun og uppbyggingu Landspítala við Hringbraut í Reykjavík og hefja framkvæmdir þegar fjármögnun hefði verið tryggð. Þverpólitísk samstaða myndaðist á Alþingi um ályktunina sem var samþykkt með 56 samhljóða atkvæðum en sjö voru fjarstaddir. Á grundvelli þessarar ályktunar eru m.a. framkvæmdir við uppbyggingu spítalans við Hringbraut hafnar og áætluð verklok eru í lok árs 2023.

Löng saga skipulagsvinnu

Ráðherra málaflokksins var í vor einnig spurður út í sama mál og um miðjan september svaraði hann skriflegri fyrirspurn Kristjáns L. Möller, þingmanns Samfylkingarinnar. Í svari Kristjáns Þórs Júlíussonar heilbrigðisráðherra er saga skipulagsvinnu við Nýjan Landspítala við Hringbraut rakin. Þar er þess getið að allt frá staðfestingu aðalskipulags Reykjavíkur 1984-2004 árið 1988 hafi verið gert ráð fyrir samfelldu stofnanasvæði norðan nýrrar Hringbrautar að Barónsstíg og Eiríksgötu í norðri. Tveimur árum eftir sameiningu Sjúkrahúss Reykjavíkur og Landspítalans um aldamótin síðustu hafi svo verið ákveðið að framtíðaruppbygging spítalans yrði við Hringbraut.

Mikil vinna til einskis

Ráðherra segir að ef horfið verði frá núverandi verkáætlun og gera ætti ráð fyrir framtíðaruppbyggingu Landspítala annars staðar þyrfti að taka tillit til þess að skipulagsferli og útfærslu byggðar þurfi ávallt að

Stefnt er að því að byggingaframkvæmdum við nýjan spítala ljúki í árslok 2023. Hér er mynd af framkvæmdum við sjúkrahótel sem nú eru í fullum gangi.

» **Vandséð er að núverandi áratuga skipulagsvinna fyrir Landspítala-byggingu við Hringbraut kæmi að miklu gagni á öðrum stað.**

vinna út frá staðbundnum aðstæðum á þeim stað sem í hlut á. Það myndi því þýða breytingar á svæðisskipulagi, breytingar á aðalskipulagi viðkomandi sveitarfélags og deiliskipulagsgerð. Einnig þyrfti að vinna greiningar og fara í gegnum samráðsvinnu við hagsmunaðila og útfæra tillögugerð. Vandséð sé að sú skipulagsvinna, sem þegar liggur fyrir, fyrir Landspítala-

byggingu við Hringbraut kæmi þar að miklu gagni.

Í svarinu kemur einnig fram að vandséð er að núverandi áratuga skipulagsvinna fyrir Landspítala-byggingu við Hringbraut kæmi að miklu gagni á öðrum stað. Samkvæmt mati Framkvæmdasýslu ríkisins og Skipulagsstofnunar má ætla að ef hafist yrði handa við uppbyggingu á nýjum Landspítala á nýjum stað

mundi það seinka afhendingu hans um tíu til fimmtán ár.

Áætluð verklok

Eins og áður segir er stefnt að því að byggingaframkvæmdum við nýjan spítala ljúki í árslok 2023. Verklok sjúkrahótels eru áætluð árið 2017, bílastæðahúss árið 2021 og meðferðarkjarna, rannsóknarhúss auk frágangs á lóð árið 2023.

Landssamtökin Spítalinn okkar

Landssamtökin **Spítalinn okkar** samanstanda af áhugafólki um góða heilbrigðisþjónustu. Félagsmenn eru af landinu öllu og halda samtökin úti málþingum og fræðslu um Nýja Landspítalann. **Anna Stefánsdóttir** er formaður stjórnar samtakanna.

Við stofnuðum samtökin árið 2014 með það að markmiði að afla stuðnings meðal almennings og stjórnvalda við nauðsynlegar úrbætur á húsakosti Landspítala og kynna áætlanir um endurnýjun og viðbætur við húsnæðið,“ útskýrir Anna Stefánsdóttir, hjúkrunarfræðingur og formaður stjórnar Landssamtakanna Spítalinn okkar.

„Við erum óháð samtök, hópur af fólki alls staðar að af landinu, sem hefur brennandi áhuga á uppbyggingu Landspítala og á heilbrigðiskerfinu heilt yfir. Starfsemin gengur út á fræðslu og við höfum staðið fyrir þremur málþingum, þau tvö ár sem samtökin hafa verið starfandi,“ segir Anna.

Þriðja málþingið fór fram 6. október og bar yfirskriftina Spítalinn rís en þar fluttu Páll Matthíasson, forstjóri Landspítalans, Guðrún Nordal, forstjóri Árnastofnunar, og Gunnar Svavarsson, framkvæmdastjóri Nýs Landspítala, erindi. „Þar horfðum við til framtíðar. Við lítum þannig á að það að byggja nýtt hús undir Land-

Anna Stefánsdóttir, hjúkrunarfræðingur og formaður stjórnar Landssamtakanna Spítalinn okkar, þekkir vel aðstæður eftir 40 ára starf á Landspítalanum. MYND/GVA

» **Við erum óháð samtök, hópur af fólki alls staðar að af landinu, sem hefur brennandi áhuga á uppbyggingu Landspítala og á heilbrigðiskerfinu heilt yfir. Starfsemin gengur út á fræðslu og við höfum staðið fyrir þremur málþingum þau tvö ár sem samtökin hafa verið starfandi.**

Anna Stefánsdóttir

spítala sé hluti af sameiningu sem hófst árið 2000. Þá var lofað að það yrði byggt og síðan eru liðin 16 ár. Við sem tókum þátt í vinnunni við þá sameiningu erum orðin lang-

eygd eftir þessu en nú eru framkvæmdir loks hafnar. Okkar starf mun þó halda áfram. Við höldum úti heimasíðunni www.spitalinnokkar.is þar sem er að finna margs konar upplýsingar og fróðleik.

Í samtökunum eru um eitt þúsund félagsmenn og af öllu landinu, bæði fólk innan heilbrigðisþjónustunnar og fólk úr öðrum geirum. Sjálf er Anna hjúkrunarfræðingur og starfaði á Landspítalanum í fjörtíu ár.

„Þegar ég hætti að starfa hafði ég tekið þátt í að undirbúa nýbygginguna og þekkti því til verkefnisins. Ég þekki einnig aðstæður á Landspítalanum vel, bæði vinnu- aðstöðu og aðbúnað sjúklinga. Í samtökunum eru margir starfsmenn Landspítalans og fólk sem hefur einhvern tímann unnið þar. Þetta fólk þekkir aðstæður vel. Þá eru einnig í samtökunum fólk sem hefur legið inni á spítalanum, aðstandendur sjúklinga og alls konar fólk sem á það sameiginlegt að hafa áhuga á að byggja upp gott heilbrigðiskerfi.“

ÞORBJÖRG SIGRÍÐUR GUNNLAUGSDÓTTIR

Viðreisn

Það blasir við að það þarf að endurnýja þjóðarsjúkrahús okkar. Flestar þeirra fjölmörgu bygginga sem hýsa starfsemi spítalans voru byggðar upp úr 1950. Núverandi aðstaða svarar ekki nútímakröfum sem gerðar eru til spítala, hvorki þegar litið er til hagsmuna sjúklinga né til aðstæðna starfsfólks. Það mætti nýta þá fjármuni sem fara í að reka starfsemi Landspítalans á þennan óhagkvæma hátt mun betur. Hvað varðar staðsetningu spítalans þá er besti kosturinn sá að halda áfram uppbyggingunni við Hringbraut. Sú staðsetning er auðvitað ekki fullkomin og hún er umdeild. Kostirnir eru hins vegar meiri en gallarnir, ekki síst þeir að nýta þær byggingar sem fyrir eru. Þar skiptir Barnaspítalinn mestu auk þess sem nálægðin við Háskóla Íslands, Háskólann í Reykjavík og þekkingarsamfélagið sem er að byggjast upp í Vatnsmyrinni styður við háskólasjúkrahúsið okkar. Þá skiptir miklu hvert mat fagaðila er – svo sem forstjóra Landspítalans og landlæknis – en það er að við getum einfaldlega ekki beðið. Við getum ekki frestað þessum framkvæmdum frekar og farið á byrjunarreit í ferlinu sem tefur uppbyggingu spítalans enn frekar. Þörfin á nýjum spítala blasir við og uppbyggingarferlið er liður í viðreisn heilbrigðiskerfisins. Samhlíða endurnýjun þjóðarsjúkrahússins þarf að endurskoða greiðsluþátttöku sjúklinga, því það er ólíðandi að fólk hafi ekki efni á heilbrigðisþjónustu, að þeir sem veikjast alvarlega þurfi að búa við fjárhagsáhyggjur. Við viljum að allir geti leitað á nýjan spítala, óháð efnahag.

ÞORVALDUR ÞORVALDSSON
Alþýðufylkingin

Alþýðufylkingin styður heils hugar uppbyggingu Landspítalans við Hringbraut. Við lítum á hana sem mikilvægan þátt í eflingu heilbrigðisþjónustu um allt land á félagslegum forsendum. Með félagsvæðingu innviða samfélagsins opnast stórkostleg tækifæri til að byggja upp gjaldfrjálsa heilbrigðisþjónustu fyrir alla og auka þannig jöfnuð og lífsgæði í samfélaginu.

ELSA LÁRA ARNARDÓTTIR
Framsóknarflokkur

Framsóknarmenn vilja að nýr Landspítali verði tilbúinn sem fyrst. Spítali þar sem allar deildir fá rými í nýrri byggingu. Byggingu þar sem það verður góð aðstaða, bæði fyrir sjúklinga og starfsfólk. Framsóknarmenn vilja að Nýr Landspítali rísi annars staðar en við Hringbraut og telja að sú uppbygging muni taka styttri tíma og valda minni óþægindum fyrir bæði sjúklinga og starfsfólk spítalans. Mæta má bráðavanda Landspítala með því að nýta auðar deildir á þeim heilbrigðisstofnunum sem eru í nágrenni Reykjavíkur.

*Leitað var álits allra framboða.

Sýn fulltrúa flokka á uppbyggingu þjóðarsjúkrahúss

Fulltrúar framboða til alþingiskosninga voru inntir eftir sinni sýn varðandi uppbyggingu nýs þjóðarsjúkrahúss við Hringbraut.*

Frá framkvæmdum við nýtt sjúkrahótel sem áætlað er að verði tekið í notkun á næsta ári.

PÁLL VALUR BJÖRNSSON
Björt framtíð

Björt framtíð styður byggingu nýs Landspítala samkvæmt áætlunum þar um. Nýtt húsnæði fyrir þjónustu Landspítalans hefur verið forgangsmál stjórnenda og starfsmanna spítalans í mörg ár. Endurnýjun og viðhald á eldri byggingum eru mikilvæg verkefni um leið og hugað er að nýjum byggingum. Tryggja þarf öryggi sjúklinga og starfsfólks í núverandi húsnæði um leið og hraðað er uppbyggingu spítalans við Hringbraut.

ÁSMUNDUR FRÍÐRIKSSON
Sjálfstæðisflokkur

Þegar ég var kominn í hóp þingmanna sem bar að taka ákvörðun um staðsetningu nýs þjóðarsjúkrahúss leit aði ég eftir og hlustaði á rök þeirra sem best og gleggst þekjka málið. Sjálfur hafði ég myndað mér skoðun á málinu en niðurstaða mín er að við hvikum ekki frá því að byggja sjúkrahúsið við Hringbraut. Í kjaradeilu lækna og hjúkrunarfólks 2015 var þung krafa um byggingu sjúkrahússins við Hringbraut og að hönnun bygginganna yrði lokið og uppbygging færri af stað sem fyrst. Ég tók undir þá kröfu og greiddi

henni atkvæði mitt. Jafnframt er það skoðun mín að innan skamms tíma þurfi að fara í gang vinnu sem horfir til enn lengri framtíðar varðandi uppbyggingu heilbrigðisþjónustunnar í landinu og á höfuðborgarsvæðinu. Framtíðarsýn heilbrigðisþjónustunnar í landinu verður að vera í stöðugri skoðun með það að markmiði að hámarka gæði hennar, aðstöðu starfsmanna og sjúklinga. Þá er mikilvægt að kjör heilbrigðisstétta verði áfram með því besta sem þekkist og við löðum okkar heilbrigðisfólk til að vinna heima.

STEINGRÍMUR J. SIGFÚSSON
Vinstri grænir

Við Vinstri græn höfum tekið mjög einarða afstöðu með byggingu nýs Landspítala-Háskólasjúkrahúss og stutt það með ráðum og dáð allt frá því á fyrri hluta síðasta kjörtímabils. Okkar niðurstaða er löngu orðin sú að eini raunhæfi kosturinn og sá sem lang

fyrst komist í gagníð séu núverandi plön um byggingu meðferðarkjarna og rannsóknarstöðu við Hringbraut, tækja kaup og búnaður inn í þá aðstöðu og svo endurnýjun þess húsakosts við Hringbraut sem verður áfram nýttur. Þegar er verið að byggja sjúkrahótel á lóð-

inni og byggingu fyrir jáeinda-skanna, hönnunarsamkeppni fyrir stóru nýbyggingarinnar er í fullum gangi o.s.frv., þannig að allt of mikill tími og fjármunir færu að okkar dómi í súginn ef horfið yrði frá þessari lausn, það þolir enga og minna en enga bið að bæta úr aðstöðunni á LSH og það ræður miklu um okkar afstöðu.

SIGRÍÐUR INGIBJÖRG INGADÓTTIR

Samfylking

Við í Samfylkingunni viljum flýta nýjum byggingum Landspítala við Hringbraut. Við erum löngu fallin á tíma. Við höfum staðið með verkefninu frá upphafi, bæði á Alþingi og ekki síður í skipulagsvinnunni í Reykjavíkurborg. Þjóðarsjúkrahúsið er rekið í byggingum sem flestar eru margra áratuga gamlar og standast ekki kröfur nútíma heilbrigðisþjónustu. Með nýju byggingunum getum við betur tryggt öryggi sjúklinga og bætt allar aðstæður þeirra, breytingar á vinnuástöðu starfsfólks verða byltingarkenndar og vísindastarfið eflist með nálægðinni við heilbrigðisvísindasvið og háskólasamfélagið. Samfylkingin er með metnaðarfulla heilbrigðisstefnu. Við ætlum að gera heilbrigðisþjónustuna gjaldfrjálsa, störefla heilsugæsluna og eyða biðlistum. Nýtt þjóðarsjúkrahús er lykill að heilbrigðiskerfi í fremstu röð.

EINIR G.K. NORMANN
Flokkur fólksins

Flokkur fólksins vill nýtt hátækni-sjúkrahús og er svæðið við Vífilsstaði kjörð þar sem það hentar betur en núverandi svæði, það er meira miðsvæðis fyrir stórhöfuðborgarsvæðið. Teljum við núverandi svæði sprungið umferðarlega séð og húsakost Landspítala í of mikill niðurníðslu vegna lélegs viðhalds undanfarinna áratuga. Flokkur fólksins hefur litið svo á að undirskriftasöfnun Kára, þar sem um það bil níutíu þúsund undirskriftir voru skráðar, séu skýr skilaboð til stjórnvalda og er það ástæða þess að Flokkur fólksins hefur ekki einu sinni talið þetta sem kosningamál, þetta er svo sjálfsgagt!

OLGA CILIA
Píratar

Við viljum halda áfram með þá uppbyggingu sem á sér nú stað á Hringbraut. Ef færa á spítalann þarf að taka ákvörðun um það út frá bestu upplýsingum sem liggja fyrir. Auk þess er eitt af fimm áherslumálum fyrir komandi kjörtímabil að endurreisa gjaldfrjálsa heilbrigðisþjónustu. Vandamálið er ekki staðsetningin heldur skortur á fjármagni.

JÚLIUS VALDIMARSSON
Húmanistaflokkurinn

Við Húmanistar leggjum áherslu á rétta uppbyggingu heilbrigðisþjónustunnar. Mikilvægt er að endurgera Landspítalann svo að hann verði notaður. Huga þarf að framtíðaruppbyggingu nýs spítala meðal annars vegna aukins mannfjölda á Íslandi og vegna stóraukins fjölda innflytjenda sem Húmanistaflokkurinn vill að setjist hér að.

Uppbygging Landspítala brýnt öryggismál sem ekki má bíða

Landspítali er í dag á 17 stöðum í höfuðborginni í 100 húsum en rúmlega helmingur þeirra var reistur fyrir árið 1970. Húsin svara ekki nútímakröfum og viðhald þeirra hefur árum saman verið ófullnægjandi. **Páll Matthíasson**, forstjóri Landspítalans, segir þörfina fyrir nýtt húsnæði undir starfsemi spítalans knýjandi og beinlínis öryggismál. Við megum engan tíma missa.

Þrengsli alvarleg öryggisógn

„Lélegt og þröngt húsnæði setur okkur verulegar skorður í þjónustu við sjúklinga. Þjóðarsjúkrahúsið okkar hefur því miður ekki verið fært um að þjónusta veikt fólk með fullnægjandi hætti þar sem ekki eru nægilega mörg rými á spítalanum,“ segir Páll Matthíasson, forstjóri Landspítalans.

Hann segir aðstreymi sjúklinga mikið og hafi aukist jafnt og þétt síðustu ár vegna öldrunar þjóðarinnar, fjölgunar ferðamanna og langvinnra sjúkdóma.

Gangainnlagnir og yfirlagnir á bráðalegudeildir hafa verið daglegt braud með tilheyrandi óþægindum fyrir sjúklinga og álagi á starfsfólk. „Þrengslin eru alvarleg ógn við öryggi sjúklinga, t.a.m. með tilliti til sýkingavarna,“ segir Páll.

9.000 flutningar sjúklinga á ári

Í dag eru fimm bráðamóttökur á fimm stöðum. Á hverju ári eru um 9.000 flutningar sjúklinga milli Fossvogs og Hringbrautar. Þá eru farnar um 25.000 ferðir með sýni á milli staða auk þess sem margir starfsmenn starfa á báðum stöðum. Áætlað er að hver flutningur á sjúklingi tefji útskrift hans um einn dag.

„Það þýðir að vegna þessa nýttast ekki 25 legurými á ári einungis vegna flutninga. Það er afar erfiitt að horfa upp á slíka sóun þegar

Ávinningurinn felst í auknu öryggi fyrir sjúklinga.

skortur á rýmum er jafn mikill og raun ber vitni.“

Hjartað í starfseminni

„Nýr meðferðarkjarni verður hjartað í starfsemi spítalans og jafnframt stærsta framkvæmdin í heildaruppbyggingu Landspítala við Hringbraut. Þar verða skurðstofur, gjörgæslur og bráðamóttökur sameinadar á einn stað auk þess sem þar verða legudeildir og myndgreining. Með því að sameina starfsemina á einn stað munum við getað sameinað vaktir og nýtt tæki og þekkingu betur.“ segir Páll.

„Ávinningurinn felst auðvitað fyrst og fremst í auknu öryggi fyrir sjúklinga en hann er líka fjárhagslegur. KPMG hefur metið árlegan ávinning vera í kringum 6 prósent af rekstrarkostnaði spítalans eða tæpir þrjú milljarðar króna. Húsnæðið verður skipulagt út frá starfsemi bráðasjúkrahúss. Við munum ekki lengur þurfa að aðlaga starfsemina að óhentugu og gömlu húsnæði. Sjúklingurinn er í öndvegi og þarfir hans hafðar að leiðarljósi í allri hönnun og skipulagi.“

Páll Matthíasson, forstjóri Landspítalans, segir knýjandi þörf á nýju húsnæði undir starfsemi Landspítala. MYND/LSH

Aðgerðum frestað vegna plássleysis á gjörgæslu

„Undanfarna mánuði höfum við ítrekað þurft að fresta stórum aðgerðum þar sem gjörgæslur eru fullar. Álag þar hefur aukist eins og annars staðar, m.a. vegna mikillar aukningar erlendra ferðamanna,“ segir Páll.

Þegar álagið er hvað mest hafi tugum aðgerða verið frestað í viku hverri, stundum upp undir þriðjungi allra fyrirhugaðra aðgerða. „Ég fullyrði að frestanir á aðgerðum vegna plássleysis á gjörgæslu munu heyra sögunni til þegar byggingu nýs meðferðarkjarna verður lokið. Í dag höfum við samtals 14 gjörgæslurými á tveimur stöðum; Fossvogi og Hringbraut. Í nýjum meðferðarkjarna verða 24 fullkomin einbýli sem er aukning um 70 prósent frá núverandi ástandi auk þess sem aðbúnaður verður miklu betri. Öll rýmin verða á einum stað þannig að nýting á starfsfólki og búnaði verður mikið betri.“

Frestun á aðgerðum vegna plássleysis er því miður aðeins eitt af fjölmörgum dæmum um þá öryggisógn og þjónustubrest sem er samfara afgömlum, alltof litlum og alltof dreifðum húsum Landspítala. Uppbyggingu við Hringbraut sem nú er hafin mun ekki ljúka degi of snemma. Það er einfaldlega öryggismál þjóðarinnar að ljúka henni sem fyrst.“

Styður nýjan spítala við Hringbraut

Dagur B. Eggertsson, læknir og borgarstjóri, styður heilshugar byggingu nýs spítala við Hringbraut. Hann segir að Landspítalinn sé lykilatriði til að skapa þekkingarsamfélag í Vatnsmýri. **Reykjavíkurborg** hefur unnið að skipulagi svæðisins lengi.

Dagur segist styðja uppbyggingu nýs spítala með tengingu við þekkingarsamfélagið í Vatnsmýri heilshugar. „Ég held að okkur hætti til að vanmeta hvað öflugt samspil þekkingarstofnana skiptir miklu máli til að skapa gott umhverfi fyrir framsækin fyrirtæki og skapa spennandi störf fyrir ungt fólk,“ segir hann. „Landspítalinn er í mínum huga órjúfanlegur hluti af spennandi vaxtarsvæði sem byggir á samstarfi þess fólks sem vinnur í Háskóla Íslands, Háskólanum í Reykjavík og á Landspítalanum. Heilbrigðissviðið er ein af kjölfestum vísindastarfs svæðisins og þar með landsins.“

Hann segir staðsetningu spítalans hafa verið skoðaða mjög vandlega. „Landspítalinn er lykilatriði til að skapa þekkingarsamfélag í Vatnsmýri sem stenst alþjóðlega samkeppni. Það er mikið talað um umferð en staðreyndin er sú að spítalastarfsemi skapar miklu minni umferð en ef á sama svæði væru til dæmis íbúðir eða hótél. Lóðirnar hafa að stórum hluta verið frátekna í áratugi og bíða í raun eftir að á þeim sé byggt þótt slíkt sé alltaf vandasamt í þegar byggðu umhverfi. Lagning nýju Hringbrautar á sínum tíma voru breytingar sem ráðist var í vegna Nýs Landspítala sem segir manni kannski hvað þetta mál hefur tekið langan tíma. Forgangsakstur neyðarbíla var líka nýlega settur upp á gatnamótunum við Snorrabraut og Hringbraut þannig að aðkoma og aðgengi að spítalanum til framtíðar er orðið mjög gott. Umferðarsköp-

Dagur B. Eggertsson, borgarstjóri og læknir.

un vegna starfseminnar er hins vegar mun minni en t.d. háskólanum, vegna þess að starfsemi spítalans dreifist betur yfir daginn og skapar ekki nærri eins mikla umferð á álagstímum.“

Efasemdir um tíma

Þegar Dagur er spurður hvort hann hafi verið með eða á móti uppbyggingu spítalans við Hringbraut, svarar hann. „Ég held að allir sem

komi að þessu máli hafi leyft sér að hafa efasemdir um staðsetninguna og umfangið. Það átti líka við mig. Eftir að hafa skoðað það frá öllum hliðum árum saman og vegið málið og metið er ég hins vegar orðinn mjög eindreginn talsmaður þess að byggja við spítalann við Hringbraut og tel reyndar að það verkefni megi alls ekki frestast eða bíða.

Núna er spítalinn á tveimur

stöðum; í Fossvogi og við Hringbraut. Ef við færum svo að byggja nýjan spítala á þriðja staðnum, þá þyrfti líka að ráðast í uppbyggingu á nýjum Barnaspítala, nýjum meðferðarkjarna, Kvennadeild og nýjum innviðum sem þegar eru til staðar við Hringbraut. Á meðan á byggingu staði værum við með spítala á þremur stöðum í borginni til margra ára, því það er ekki gefið að þetta gerist í einum rykk.

Það er mikið talað um umferð en staðreyndin er sú að spítalastarfsemi skapar miklu minni umferð en ef á sama svæði væru til dæmis íbúðir eða hótél.

Dagur B. Eggertsson

Ef kæmi kröftugur efnahagslegur samdráttur á byggingatímanum þannig að framkvæmdir stöðvudust áður en þeim væri lokið að fullu, gætum við meira að segja setið uppi með spítala á þremur stöðum árum saman. Ég má ekki til þess hugsa.“

Flugvöllur skiptir ekki máli

Dagur segir tengsl spítalans við flugvöllinn ekki skipta máli. „Staðsetning spítalans og flugvallarins eru ekki háðar hvor annarri, sem sést best á því að ýmsir sem vilja flytja spítalann á annan stað eru oft þeir sem vilja alls ekki færa flugvöllinn! Spítalar standa almennt ekki við flugvelli en það er hins vegar mikilvægt að tryggja góðar samgöngur við næsta flugvöll. Því má heldur en ekki gleyma að gert er ráð fyrir lendingarpalli fyrir sjúkrahýslur á toppi rannsóknarkjarnans,“ segir hann.

Fólkið á bak við Nýja Landspítalann

Í Hringbrautarverkefninu, hjá opinbera hlutafélaginu **Nýjum Landspítala ohf.** (NLSH), starfar samhentur hópur með mikla þekkingu og reynslu úr hönnunar- og framkvæmdaverkefnum á byggingarsviði, en einnig í verkefnum á heilbrigðistækni sviði. Samráðspátturinn er mjög mikilvægur í verkefninu og hundruð aðila eru í samstarfi við NLSH ohf.

„Hver og einn verkefnastjóri hefur sitt sérsvið og mikil áhersla er lögð á sérhæfingu hvers og eins innan verkefnisins,“ segir Gunnar Svavarsson, verkfræðingur og framkvæmdastjóri NLSH. Hann segir ávallt gætt að því að allir verkefnastjórar séu upplýstir um heildarverkefnið og einstaka þætti þess þannig að hver og einn geti verið traust bakland fyrir vinnufélaga sína. „Þannig nýttist einnig sú sérhæfing sem hver starfsmaður býr yfir hópnum í heild,“ segir Gunnar. Verkefnastjórar skrifstofunnar vinna í samvinnu við innlenda og erlenda ráðgjafa að hönnun og fá einnig góða innsýn notenda, en um er að ræða notendastudda hönnun.

Gunnar hefur verið í forsvari Hringbrautarverkefnisins frá haustinu 2009. Hans fyrri störf hafa einkum verið á sviði fyrirtækja- og verkefnisstjórnunar. Hann stofnaði Aðalskoðun hf. árið 1994 og starfaði þar til 2006, en hann var einnig virkur í starfi sveitarstjórna í á annan áratug og varð svo þingmaður og formaður fjárlaganefndar á árunum 2007 til 2009. Gunnar segir að „um sé að ræða notendastudda hönnun

og settir hafa verið upp fjölmargir samráðshópar þar sem á annað hundruð aðilar taka þátt. Samráðshópar taka mið af sérhæfingu og gert er ráð fyrir að hóparnir starfi óslitið á meðan hönnunar- og verktími stendur yfir. Umgjörð er fastmótuð eins og almennt í opinberri stjórnsýslu t.d. eru reglulegir fundartímar líkt og hjá nefndum sveitarfélaga.“

Góður vinnuandi

Gunnar segir mikla áherslu lagða á góðan vinnuanda og traust meðal starfsmanna. „Það er lykllinn að góðu dagsverki,“ segir hann. „Gísli Georgsson stýrir samráði notenda og hönnuða og tryggir nauðsynlegt flæði upplýsinga þannig að nýbyggingar í Hringbrautarverkefninu uppfylli þarfir notenda en búi jafnframt yfir sveigjanleika til að geta uppfyllt aðrar þarfir í framtíðinni,“ upplýsir Gunnar, en verkefni Gísla snúa einkum að tæknivæddri klínískri starfsemi í byggingum. „Gísli hefur starfað lengi á sviði heilbrigðistækni á Landspítala og einnig erlendis í spítalaverkefnum og býr því að mikilli reynslu á því sviði.“

Starfsmenn NLSH ohf. Frá vinstri: Ásdís Ingbórsdóttir, Magnús Heimisson, Gísli Georgsson, Gunnar Svavarsson, Erlendur Árni Hjálmarsson og Ásbjörn Jónsson. MYND/EYÞÓR

Mikil vinna liggur að baki því að samræma öll þau stóru verkefni sem falla undir Hringbrautarverkefnið.

Gunnar Svavarsson

Sjúkrahótel rís

Gunnar segir að Hringbrautarverkefnið gangi vel. Til dæmis sé bygging nýs og glæsilegs sjúkrahótel í fullum gangi. „Erlendur Árni Hjálmarsson hefur yfirumsjón með byggingu sjúkrahótelins í góðri samvinnu við Framkvæmdasýslu ríkisins. Samhliða því er Erlendur Árni verkefnastjóri yfir hönnun og byggingu bílastæða-, tækni- og skrifstofuhúss á lóð Landspítalans. Hann sinnir einnig verkefnastjórn yfir verkefni sem snýr að samræmingu á hönnun og útfærslu á götum, veitum og lóð og að skilgreina aksturs- og gönguleiðir á svæðinu á verktímanum,“ segir Gunnar.

Hlustað á óskir notenda

Þarfir og óskir notenda eru mikilvægar í hönnunarferlinu að sögn Gunnars. Ein þeirra sem sér til þess að komið sé til móts við þarfir notenda er Ásdís Ingbórsdóttir arkitekt, sem hefur komið að Hringbrautarverkefninu frá 2004. „Málaflokkar Ásdísar snúa aðallega að bráðamótöku, gjörgæslu og skurðstofum í meðferðarkjarna sem og þjónustubyggingum á Hringbrautarlóðinni. Hún hefur einnig séð um verkefnahandbók NLSH sem og sannanir vegna BREEAM-vottunar bygginga.“ Ásdís er vottuð verkefnastjóri og sinnir fjölmörgum stærri og smærri verkefnum á vegum NLSH ohf.

Samræming er nauðsynleg

„Mikil vinna liggur að baki því að samræma öll þau stóru verkefni sem falla undir Hringbrautarverkefnið. Þar er Ásbjörn Jónsson, fyrrverandi leikmaður Fram, ÍR og Aftureldingar, betri en enginn,“ segir Gunnar glettinn en Ásbjörn ber m.a. ábyrgð á heildarverkáætlun Hringbrautarverkefnisins, það er samræmingu allra þessara stóru verka

meðal annars með tilliti til vinnuhagræðis, tíma og rekstrarlegra þarfa á meðan á framkvæmdum stendur. „Hann stýrir einnig samráði milli notenda og ráðgjafa þegar kemur að hönnun rannsóknarhúss annars vegar og legudeilda í meðferðarkjarna hins vegar.“

Mikilvæg upplýsingagjöf

Samskipti og upplýsingagjöf eru mikilvæg en samskiptastjóri NLSH er Magnús Heimisson. „Hringbrautarverkefnið er mjög viðamikili verkefni þar sem fjölmargir aðilar koma að skipulagningu. Magnús samræmir og samhæfir upplýsingar og gerir þær aðgengilegar almenningi og öðrum hópum. Hann sinnir innri og ytri samskiptum NLSH, samskiptum við fjölmiðla, fagaðila og aðra hópa, umsjón heimasíðu og undirbúning viðburða,“ lýsir Gunnar.

Að lokum nefnir Gunnar aðalstarfsaðila NLSH ohf. sem eru Framkvæmdasýsla ríkisins, Landspítali, Háskóli Íslands og auk þess að sjálfsögðu velferðaráðuneytið og fjármála- og efnahagsráðuneytið.

Gunnar Svavarsson, framkvæmdastjóri NLSH (efst t.v.) ásamt stjórn félagsins en hana skipa Hafsteinn S. Hafsteinsson, Dagný Brynjólfssdóttir og Erling Ásgeirsson, formaður NLSH.

Stjórn NLSH ohf.

Árið 2010 setti Alþingi lög um byggingu nýs Landspítala við Hringbraut. Lögin nr. 64/2010 kveða á um að opinbert hlutafélag, Nýr Landspítali ohf., sjái um undirbúning og framkvæmd verkefnisins.

Stjórn NLSH ohf. er skipuð þremur aðilum og hana skipa Erling Ásgeirsson formaður, Dagný Brynjólfssdóttir og Hafsteinn S. Hafsteinsson. Stjórnarformaður NLSH, Erling Ásgeirsson, hefur viðtæka reynslu úr atvinnulífinu og af sveitarstjórnarmálum. Erling var formaður bæjarráðs Garðabæjar samfelld frá 1997-2014. Er-

ling segir að „það sé mikil ábyrgð að takast á við þetta mikla verkefni sem Hringbrautarverkefnið er. Að verkefninu koma hundruð aðila og þegar nýr spítali er risinn við Hringbraut mun það gerbreyta allri aðstöðu fyrir sjúklinga og starfsmenn.“

„Dörfin á nýjum spítala er brýn og núverandi aðstaða er alls ekki boðleg. Það er mikil áskorun og um leið heiður að fá að leggja hönd á plóg í þessu mikla þjóðþrifamáli íslenskrar heilbrigðisþjónustu,“ segir Erling Ásgeirsson, stjórnarformaður NLSH ohf.

Opnun nýrrar götu

Heilbrigðisráðherra, **Kristján Þór Júlíusson**, opnaði nýverið, með fulltrúum sjúklingasamtaka, nýja götu sem er fyrsti áfangi í uppbyggingu í Hringbrautarverkefninu við Landspítala Hringbraut.

Fulltrúar frá sjúklingasamtökum tóku þátt í athöfninni með því að opna götuna formlega með ráðherra. Að því loknu gengu fulltrúar sjúklingasamtaka með ráðherra eftir nýju götunni sem liggur frá Barónsstíg að K-byggingu Landspítala samhliða nýju sjúkrahótelinu sem tekið verður í notkun 2017.

Bygging sjúkrahótelins gengur vel og er hluti af fyrsta áfanga uppbyggingar Nýs Landspítala við Hringbraut. Í sjúkrahótelinu verða 75 herbergi og með tilkomu þess breytist aðstaða fyrir sjúklinga og aðstandendur mikið til batnaðar.

„Það var ánægjulegt að taka þátt í þessum áfanga uppbyggingar í Hringbrautarverkefninu. Verklegar framkvæmdir við sjúkrahótelinu ganga vel og opnun nýju götunnar er mikilvægur áfangi í heildaruppbyggingu nýs þjóðarsjúkrahúss,“ sagði Kristján Þór Júlíusson heilbrigðisráðherra við tilefnið.

Gunnar Svavarsson, framkvæmdastjóri NLSH, sagði ástæðu til að gleðjast. „Það var ánægjulegt að fá fulltrúa frá sjúklingasamtökunum til liðs við okkur í dag við opnun götunnar. Uppbygging Hringbrautarverkefnisins gengur vel, nýtt sjúkrahótel rís senn sem mun gerbreyta aðstöðu sjúklinga

Frá opnun nýju götunnar. Fulltrúar frá sjúklingasamtökum tóku þátt í athöfninni.

Opnun nýju götunnar er mikilvægur áfangi í heildaruppbyggingu nýs þjóðarsjúkrahúss.

Kristján Þór Júlíusson

og aðstandenda þeirra. Við horfum björtum augum á framtíðina og á þá uppbyggingu sem hér á sér stað. Að þessu verki koma fjölmargir aðilar og verkefnið gengur vel.“

Þeir fulltrúar frá sjúklingasamtökum sem tóku þátt í athöfninni voru, Ólína Ólafsdóttir frá MS félaginu, Emil Thoroddsen frá Gigtarfélagi Íslands, Guðjón Sigurðsson frá MND félaginu, Sveinn Guðmundsson frá Hjartaheill, Bergþór Böðvarsson frá Geðhjálp, Guðbjörg Kristín Eiríksdóttir frá Öryrkjabandalagi Íslands, Bryndís Snæbjörnsdóttir frá Landssamtökunum Þroskahjálp og Sigrún Gunnarsdóttir frá Krabbameinsfélagi Íslands.